

A photograph of a man in a grey zip-up jacket and blue jeans carrying a young boy on his shoulders. The boy is wearing an orange long-sleeved shirt and blue jeans, with his arms outstretched. They are in a grassy field with a dense green forest in the background. The man is looking up at the boy with a smile.

Waar is het Bijbelse gezag in de christelijke school?
Het grote probleem van onze tijd

Is het geslacht een kwestie van voelen?
Hoe de genderideologie kinderen laat twijfelen over wie ze zijn

Werkelijk een 'School met de Bijbel'?
Is onderwijs gecentreerd rondom Christus en de Bijbel mogelijk?

Geen gevloek in een kinderboek

Bijbel & Onderwijs wil de christelijke levensbeschouwing in opvoeding en onderwijs integreren. Die levensbeschouwing

- baseert zich op de Bijbel (bijbelcentrisch).
- is gericht op de persoon van Jezus Christus (christocentrisch).

Colofon

B&O Magazine

Uitgave: stichting Bijbel & Onderwijs
25^e jaargang, nr. 1, maart 2022.

Periodiek voor donateurs van stichting
Bijbel & Onderwijs.

Bestuur

mevr. drs. I. Matzken MA, ing.
ing. W. van der Meer, J. Oudshoorn,
L. Snijder

Bureau (kantoor)

Wilgenhof 34, 4283 JB Giessen
Tel. 0183 449 793

Openingstijden

Dinsdagmiddag en donderdagmiddag
van 13.00 - 16.00 uur

Redactie

Bestuur

Aan dit nummer werkten mee

mevr. M.Both, dr. W.Hoek, D.-J.Jansen,
ing. W.v.d.Meer

Redactie- en correspondentieadres

Wilgenhof 34, 4283 JB Giessen
Tel. 0183 449 793
E-mail: info@bijbelonderwijs.nl
secretaris@bijbelonderwijs.nl
Website: www.bijbelonderwijs.nl

Donateur en opzegging

De donatie aan de stichting
Bijbel & Onderwijs bedraagt €17,50 en
loopt van 1 januari t/m 31 december.

**Opzegging dient plaats te vinden
vóór 1 december.**

**Overname van artikelen is alleen
toegestaan met schriftelijke
toestemming van de redactie.**

Testament

Wilt u onze stichting testa-
mentair gedenken? De ten
naamstelling dient te luiden:
stichting Bijbel & Onderwijs
te Giessen. De stichting bezit rechtsgeldig-
heid en is ingeschreven bij de Kamer van
Koophandel, dossiernummer 40507771

IBAN nr. NL67INGB0000824575
BIC nr. INGBNL2A

Vormgeving en drukwerkbegeleiding:

WoodyDesign Multimedia, Veenendaal

Deze keer in het magazine:

3

Vooraf

*Vreugde en dankbaarheid voor het Evangelie
- 500 jaar dr. Maarten Luthers belijdenis voor
de Rijksdag in Worms*

4

**Waar is het Bijbelse gezag in de christelijke school?
*Het grote probleem van onze tijd***

7

**Is het geslacht een kwestie van voelen?
*"Zaadjes van verwarring" - Hoe de genderideologie
kinderen laat twifelen over wie ze zijn.***

10

**Werkelijk een 'School met de Bijbel'
*Is onderwijs gecentreerd rondom Christus
en de Bijbel mogelijk?***

14

**Geen gevloek in een kinderboek
*De Bond tegen het vloeken bekijkt ieder jaar
het taalgebruik in kinderboeken.***

15

**Waar ben je mee bezig?
*Bijbelse adviezen in het digitale tijdperk***

16

Kort nieuws

Vreugde en dankbaarheid voor het Evangelie - 500 jaar dr. Maarten Luthers belijdenis voor de Rijksdag in Worms

Ps 119: 46: *Ook zal ik voor koningen over uw getuigenissen spreken zonder mij te schamen.*

In het geloof in onze Heere en Redder Jezus Christus zijn wij dagelijks dankbaar voor Gods heilig evangelie van zijn Zoon Jezus Christus (Rom 1: 1). Vooral op de 500^e verjaardag van de belijdenis van Maarten Luther voor keizer en rijk op 18 april 1521 in Worms zijn wij vervuld met grote vreugde. God heeft het Evangelie van Zijn Zoon, dat zo lang in de pauselijke kerk verduisterd is geweest door anti-Bijbelse leer en praktijk (en daar tot op de dag van vandaag verduisterd is), opnieuw op de kandelaar geplaatst in de Reformatie:

Omwille van de plaatsvervangende verzoening van zijn dierbare Zoon Jezus Christus, volbracht aan het kruis van Golgotha, schenkt de heilige God mij zondig en verloren mens Zijn genade. Hij verkondigt en geeft mij reddend geloof in Jezus door zijn Woord, vergeeft mij alle zonde, bevrijdt mij van zonde, dood en de macht van de duivel, ontvangt en aanvaardt mij als Zijn kind met de gave van eeuwig leven.

Het was aan Maarten Luther gegeven om de Bijbelse waarheid te herontdekken: De rechtvaardiging van de zondaar is uit genade, om Christus' wil alleen, en hij kan niets bijdragen tot zijn rechtvaardiging.

De mens kan geen werken van verdienste bijdragen, daar zelfs zijn beste werken door de zonde bevreemd zijn. Hij heeft geen bemiddeling nodig van paus of een vermeende Maria, hij heeft geen verdiensten van heiligen nodig en geen aflaten, hij kan niets goedmaken voor God. Alleen het werk van Zijn Zoon telt voor God. Dat is genoeg. De basis van het Evangelie is alleen de Heilige Schrift. Het is de enige bron en norm voor geloof en leer.

Maarten Luther beleed dit Bijbelse evangelie in Worms met het grootste risico. Hij bleef bij zijn geschriften, waarin hij tot dan toe van het Evangelie had getuigd en de valse leer had verworpen.

De bekende schoolplaat over Luther op de rijksdag in Worms

Wij herdenken deze speciale gebeurtenis met vreugde en dankbaarheid. In het bijzonder houdt het huidige jubileum de protestantse kerk in Duitsland (EKD), die is voortgekomen uit de Reformatie, een spiegel voor. Het roept de vraag op of ze zich heeft gehouden aan het Evangelie dat Maarten Luther 500 jaar geleden heeft beleeden. Met grote droefheid moeten wij constateren, dat de protestantse kerk zich ver van dit fundament heeft verwijderd. Door de bijbelkritiek en het binnendringen van ideologieën is de Bijbelse boodschap uitgehold en gevuld met een nieuwe inhoud. Grote delen van het credo worden niet meer onderwezen en geloofd. *Een ander evangelie* (Gal 1: 6) heeft de plaats van het evangelie ingenomen. Op deze manier bedriegt de kerk mensen omtrent hun eeuwige verlossing.

Maar Gods Woord is niet gebonden (2Tim 2: 9). Wij vinden het in de Heilige Schrift die Maarten Luther vanaf 1521 voor ons in het Duits vertaalde. Wie biddend het Woord van God leest en ernaar luistert, hoort de stem van de goede herder Jezus Christus en luistert naar zijn roep: *Volg Mij!* ■

Bron: Bijlage *Wort und Leben*, december 2021

Waar is het Bijbelse gezag in de christelijke school?

Het grote probleem van onze tijd

Inleiding

In 1994 begon ik, 22 jaar jong, als leerkracht basisonderwijs in het kleine en mooie plaatsje Linschoten. Nadat ik in 1993 tot geloof was gekomen, zag ik in dit werk een prachtige mogelijkheid om de kinderen het evangelie bekend te maken. De school waar ik in groep vijf begon, was nog ouderwets een 'School met de Bijbel'. In mijn naïviteit dacht ik op een echte christelijke school aan de slag te gaan. Maar al snel merkte ik, dat er een heftige interne geestelijke strijd gaande was. Iedere keer als ik sprak over de Heere Jezus kwam er tegenstand van de kant van sommige collega's. Dagopeningen werden door hen gedaan uit een christelijk boekje met mooie humanitaire gedachten, maar als ik op zulke momenten uit de Bijbel voorlas, was de spanning voelbaar. Uiteindelijk werden de dagopeningen afgelast. Eén van mijn collega's was duidelijk meer thuis in Oosterse zienswijzen dan in het Woord van God, terwijl anderen enkel vanuit traditie het christendom inkleurden met als gevolg dat de spanningen langzaam opliepen. Gelukkig waren er een paar collega's die met mij meestreden. Bij sommige ouders thuis kon ik open spreken over de Heere Jezus en de Bijbel, we startten een gebedsgroepje, maar op school was het iedere dag een gevecht. Ik werd als

'radicaal' gezien. Het was voor mij een 'School tegen de Bijbel', erger nog dan een 'School zonder Bijbel'. **Is er nog toekomst voor een school 'met', of 'vanuit' de Bijbel? En wat is er eigenlijk mis met onszelf?**

Strijd tussen licht en duisternis

We zijn inmiddels bijna dertig jaar verder. Sinds 2006 ben ik niet meer werkzaam in het onderwijs, maar maak ik nog wel deel uit van een kleine gebedsgroep op de basisschool van onze dochter van acht. We bidden iedere twee weken. Via mijn broer die werkt in het vo, blijf ik aardig op de hoogte. Veel is er sindsdien veranderd, maar ook veel niet. De strijd tussen het licht en de duisternis zal blijven, totdat Hij komt die 'de zon der gerechtigheid' wordt genoemd in Maleachi 4:2. **We zien vandaag, in tegenstelling tot in 'mijn tijd', dat meer dan ooit, dat scholen worden gebruikt om het gedachtegoed van overkoepelende organisaties zoals de EU, de WHO en de Verenigde Naties aan kinderen op te leggen.** Vandaag nog kreeg ik in een mail aangekondigd, dat bijna alle scholen in Harderwijk mee gaan doen met het project 'Kinderen voor Duurzaamheid' waarbij het klimaat het grote thema is. Inmiddels lopen kinderen vanaf groep 6 met mondklappers op

door de school van onze dochter en de dozen met zelftests liggen hoog opgestapeld in de gang. In de leesmethode worden delen uit 'griezelboeken' opgenomen, want ook dat 'moet kunnen'.

De doelen van de Verenigde Naties

De 193 lidstaten van de Verenigde Naties hebben zeventien doelen opgesteld voor hun ontwikkelingsagenda van 2015-2030. Het is de zoveelste vruchteloze poging van de mens om dat te doen wat alleen Christus kan: gerechtigheid en vrede brengen. Het vijfde doel van de VN is de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen. De genderneutraliteit is al jaren aan een enorme opmars bezig en via diverse bronnen hoor ik, dat de seksuele verwarring onder jongeren sinds de lockdowns alleen maar fors is toegenomen. Ook deze gedachten worden via scholen verspreid. Er hangen op sommige scholen regenboogvlaggen en er worden 'paarse-truierendagen' georganiseerd op het vo. De Tweede Kamer wil boetes en gevangenisstraffen voor 'homo-genezingstherapieën' en het zal niet lang meer duren, voordat men in openbare gebouwen zich niet meer mag uitspreken vóór het huwelijk zoals God dat bedoeld heeft.

Toen ik laatst een informatieavond bezocht van de GGD over seksuele opvoeding van kinderen op de basisschool, rezen de haren me te berge. Er werd ouders geadviseerd tieners maar te laten experimenteren om zo te ontdekken 'wat het beste bij ze past'. Met kleuters moesten de leerkrachten 'het gesprek' al aan durven gaan. Op een gereformeerde basisschool van bevriende gelovigen kon de directie niet anders dan een homoseksuele leerkracht voor groep 8 aannemen, want hem weigeren zou discriminatie betekenen en dat is nu eenmaal bij wet niet toegestaan.

Vereisten voor leerkrachten

Wat te doen in deze neerwaartse spiraal aan invloeden die onze jeugd overspoelen? Kan de christelijke school nog wel genoeg tegengeluid bieden? Ik ben daar persoonlijk niet al te optimistisch over wat de scholen betreft. In de eerste plaats hangt het uiteraard van de leerkracht af. Een opnieuw geboren leerkracht die de Heilige Geest inwonend heeft, is een vereiste. Maar daarbij is het ook zeer wenselijk, dat hij/zij op de hoogte is van 'de gezonde leer'. Dat voorkomt, dat men kinderen uitsluitend ziet als 'uniek', en 'geliefd door God', maar juist ook als nakomelingen van Adam die op zeker moment bekeering nodig hebben. Kinderen zullen van nature ook ingaan tegen de gezonde leer (zie 1Timotheüs 1:10). Een leerkracht die hen benadert als behorend tot 'de natuurlijke mens' (1Korinthiërs 2:14) heeft het juiste onderscheidingsvermogen. De lessen zullen vanuit de liefde van God tot doel hebben, dat kinderen begrijpen, dat God een keuze van hen vraagt, uiteraard uitgelegd op hun niveau.

Waar vinden we nog dergelijke leerkrachten, als we tegelijk zien dat in kerken en gemeenten deze gezonde leer steeds meer wordt losgelaten en ook daar de mens steeds meer gestreeld wordt (zie 2Timotheüs 4:3) in plaats van vermaand en opgebouwd in Hem?

In de meest recente nieuwsbrief van de school van onze dochter stond een 'liefdesbrief' van God afgedrukt met o.a. 'Je bent prachtig' en 'Ik houd net zo van jou als van Mijn Zoon Jezus Christus'. De nadruk is volkomen komen te liggen op hoe bijzonder God ons wel niet vindt, waarbij het oordeel dat over de natuurlijke mens ligt, wordt weggelaten. Bovendien is Gods liefde er voor de gemeente, die is vereenzelvigd met zijn Zoon. Vooral bij oudere kinderen is het nuttig om, uiteraard in goede bewoordingen dit allemaal wel te benoemen. Het is immers het evangelie! Bovendien is de Heilige Geest de 'weerhouder' van dé wetteloze (zie 2Thessalonicenzen 2:6-7) en diezelfde Heilige Geest is de 'Geest van de waarheid' (Johannes 16:13). Het Woord van God is de waarheid.

De sleutelrol van ouders

Ditselfde wordt uiteraard ook van ouders vereist. Geloofsopvoeding is in eerste instantie een taak van ouders en niet van de school. Daarom vervullen zij een sleutelrol in de geestelijke ontwikkeling van kinderen. Maar ook ouders behoren dit te doen vanuit de waarheid en dus vanuit de Geest van de waarheid. De waarheid van het evangelie is heel kort samengevat:

1. Alle mensen zijn verloren en dood voor God, wie ze ook zijn.
2. Christus is gekomen om hen te verzoenen met God door het kruis
3. Ieder die gelooft is verlost, vergeven en levend gemaakt voor God
4. Ieder die gelooft, is onderdeel van het lichaam van Christus, volmaakt met Hem vereenzelvigd voor God.
5. Christus in de hemel is nu het leven voor hen door de Heilige Geest
6. Het Woord van God, met name de leer van de apostelen, is hun leidraad.
7. God zal de wereld oordelen, voordat de eeuwige zegen komt.

“ Een opnieuw geboren leerkracht die de Heilige Geest inwonend heeft, is een vereiste.

Maar daarbij is het ook zeer wenselijk, dat hij/zij op de hoogte is van 'de gezonde leer'. ”

In dit besef behoren we onze kinderen op te voeden, opdat ze ook aan ons kunnen *zien* dat Christus ons leven is. En dat is al lastig genoeg in een wereld waarin de 'verborgenheid van de wetteloosheid' (2Thesalonicenzen 2:7) al werkzaam is. Ouders en leerkrachten met dit verlangen horen dan ook elkaar op te zoeken en elkaar in deze dingen te bemoedigen. Zo zal er, in deze dagen van de 'kleine dingen' (Zacharia 4:10), met 'kleine kracht' (Openbaring 3:8) een 'geopende deur' zijn in vele jonge kinderlevens. Maar zoals gezegd is mijn zorg vooral het gebrek aan kennis onder de ouders die nog wel waarde hechten aan het gezag van de Bijbel.

Het gebrek aan kennis

Paulus had het niet nagelaten om de Efeziërs te verkondigen en te leren zowel in de huizen als in het openbaar dat 'wat nuttig' (Handelingen 20:20) was. Dit is de gezonde leer, de openbaarde waarheid over het christelijke geloof, de heerlijkheden van God in het aangezicht van Christus. Zoals onder het oude verbond God moest erkennen, dat zijn volk Israël verloren ging door het gebrek aan kennis (Hosea 4:6), zo is dit onder de zegeningen van het nieuwe verbond niet anders. Paulus schrijft al, dat zij het oor van de waarheid zullen afkeren en zich tot de fabels zullen wenden (2Timotheüs 4:4). De waarheid wordt steeds minder verkondigd en dus ook steeds minder gekend. **Dát is de ware oorzaak van alle achteruitgang in de christelijke scholen. Het is niet de schuld van de wereld, niet van de besturen en directies, maar het is ónze eigen schuld. Wij hebben als gemeente van God de waarheid ingeruild voor 'fabels', voor een evangelie van een 'fijn' gevoel, zonder kruis voor de oude mens.** Hadden wij dit 'evangelie van de genade van God' (Handelingen 20:24) vastgehouden, dan had de invloed van de wereld niet kunnen binnendringen in gemeentes, in de gezinnen en in de scholen. De Heere Jezus roept de gemeente in Filadelfia op: *Houd wat u hebt, opdat niemand uw kroon neemt* (Openbaring 3:11). We hebben het niet vastgehouden. We hebben ons laten beïnvloeden

door de wereld, doordat we in slaap zijn gevallen (zie Mattheüs 13:25).

'Maar jij'

Ik ben ervan overtuigd, dat het in deze laatste dagen aankomt op individuele verantwoordelijkheid. De tijd van gemeenten die een licht voor de omgeving zijn, is voorbij. Ditzelfde geldt voor scholen. Het zijn de individuele gelovigen binnen de gemeenten (ouders) en de scholen (leerkrachten) waar het nu op aankomt. Paulus schrijft daarom in zijn laatste brief, waar hij dit verval nauwkeurig beschrijft, driemaal: *Maar jij* (2Timotheüs 3:10, 14; 4:5). Timotheüs had *persoonlijk* nauwkeurig de leer en het leven van Paulus nagevolgd (vers 10). Dit vereiste van hem grondige studie van de leer van Paulus. Zo behoren wij ons ook veelvuldig te verdiepen in Gods Woord. Zo krijgen we zicht op de gezonde leer en alles wat daarbij past. Hij moest *persoonlijk* ervoor zorgen te blijven bij wat hem geleerd was (vers 14).

Wij moeten ervoor waken de gezonde leer niet op te geven en in te ruilen voor dat wat het gehoor streelt. Hij moest ook *persoonlijk* 'nuchter' zijn in alles en het lijden aanvaarden, dat nu eenmaal het deel is van ieder die in de 'christelijke' massa pal staat voor de gezonde leer (2Timotheüs 4:5). Durven we als ouders nog uit te komen voor de waarheid? Durven we nog zaken die niet naar Gods wil zijn aan de kaak te stellen bij de directie? Zijn we bereid daar een stukje lijden in mee te nemen als we daardoor alleen komen te staan?

Ons gebedsgroepje telt vier ouders. Het is de dag van de kleine dingen. Maar we verachten dit niet. We gaan door. U ook? ■

Dirk-Jan Jansen

De heer Jansen is na elf gwerkt te hebben in het basisonderwijs sinds 2004 Bijbellesaraar. Naast het voor gaan in gemeentes, geeft hij Bijbelcursussen en Bijbellezingen en is tevens auteur.

“ De tijd van gemeenten die een licht voor de omgeving zijn, is voorbij.

Ditzelfde geldt voor scholen.

Het zijn de individuele gelovigen binnen de gemeenten en de scholen waar het nu op aankomt. ”

Is het geslacht een kwestie van voelen?

“Zaadjes van verwarring”

- Hoe de genderideologie kinderen laat twijfelen over wie ze zijn.

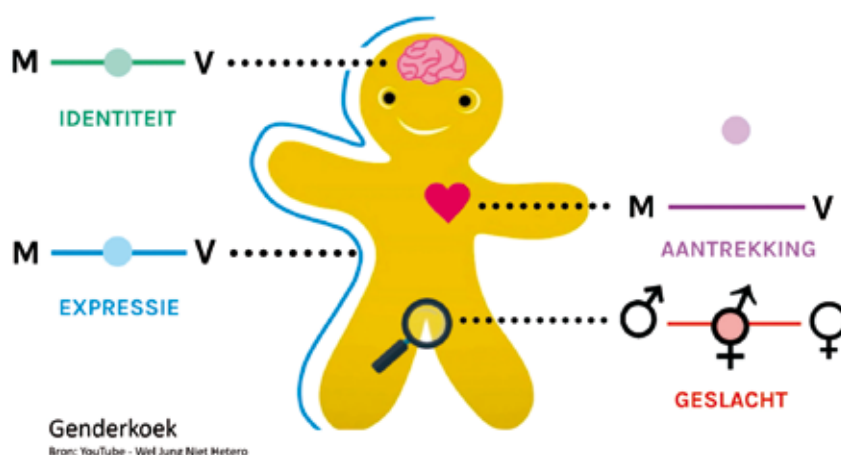
“Mam, ik denk dat ik misschien tóch een meisje ben.” Met een nadenkend gezicht staat Roan bij het aanrecht waar zijn moeder de laatste hand aan het eten legt. De moeder van Roan kijkt even verbaasd naar haar zoon, maar dan gaat haar een lichtje op. In de klas van Roan stond vandaag “seksuele vorming” op het programma...

Een onwaarschijnlijk verhaal? Helaas niet! Sinds 2012 zijn scholen verplicht om kinderen in het basisonderwijs, voortgezet (onderbouw) en speciaal onderwijs seksuele vorming aan te bieden. In het basisonderwijs kunnen kinderen vanaf groep 1 les krijgen in die vorming. Het woord vorming geeft aan, dat kinderen in hun denken gevormd worden. Als we de maatschappelijke ontwikkelingen volgen, wordt duidelijk in welke richting dit vormingsproces zich ontwikkelt en wat er daarbij op het spel staat.

De genderkoek

Een middel dat wordt ingezet om het denken van kinderen te vormen is “de genderkoek”¹. Kinderen zien een plaatje van een koek in de vorm van een menselijk lichaam waarop symbooltjes zijn aangebracht. De genderkoek maakt onderscheid tussen het *biologische geslacht*, de *genderidentiteit*, de *genderexpressie* en *seksuele aantrekkingskracht*.

Het *biologische geslacht*, dat van man of vrouw, wordt gerelativeerd. Men zegt hierover, dat het geslacht van een kind bij de geboorte wordt ‘toegekend’ (in plaats van vastgesteld) op grond van geslachtskenmerken. Aan de ‘*genderidentiteit*’ lijkt meer waarde te worden gehecht. Die identiteit wordt vastgesteld op grond van iemands eigen gevoel. Iemand voelt zich jongen, meisje of iets anders. Men spreekt van een spectrum, je bent geen jongen óf meisje, maar er is een spectrum aan mogelijkheden. De term *genderidentiteit* is misleidend, want het suggereert iets over de daadwerkelijke identiteit van iemand te zeggen. Die term vertelt niet wie iemand is, maar hoe iemand zich vóelt. Met *genderexpressie* wordt bedoeld, dat iemand zich op allerlei verschillende manieren kan uiten, kleden en gedragen. Ook hier is weer een spectrum van mannelijk naar vrouwelijk. Kinderen leren, dat dit oké is, (gender)diversiteit is iets om te uiten en te vieren. En los van dit alles ziet men seksuele aantrekkingskracht.

Het hart op deze koek laat zien, dat iemand zich aangetrokken kan voelen tot mannen, vrouwen, non-binaire personen, geen van deze personen of juist al deze personen. Ook dit wordt gepresenteerd als iets neutraals of positiefs, er zijn allerlei soorten liefdesrelaties mogelijk. Een eindeloos aantal combinaties van identiteiten en relaties is volgens deze ideologie denkbaar. Woorden als tolerantie, sociale veiligheid, veelkleurigheid, diversiteit, eigen keuze en vrijheid spiegelen dit alles aantrekkelijk voor.

Kinderen mogen zelf kiezen wie en wat ze zijn en hoe ze zichzelf presenteren. Kinderen leren ook, dat het goed is om anderen volledig te accepteren in wie en wat ze willen zijn. Het gaat niet alleen om het respecteren van mensen en hun gevoelens, maar om het actief uitdragen dat je de ander steunt in hoe iemand zichzelf ziet en presenteert.

“ Een eindeloos aantal combinaties van identiteiten en relaties is volgens deze ideologie denkbaar. ”

1. www.seksuelevorming.nl/onderwerpen/week-van-de-lentekriebels/thema-week-van-de-lentekriebels-2021-seksuele-en-genderdiversiteit/

Een leidster van een christelijk jeugdkamp vertelde hierover, dat de hele groep applaudisseerde toen een meisje vertelde, dat ze biseksueel was. Ook door evenementen als 'paarse vrijdag'² (al vanaf groep 1 van de basisschool!) en het hijsen van de regenboogvlag worden kinderen gestimuleerd om een positief standpunt in te nemen ten opzichte van de genderideologie.

Maar, is het werkelijke vrijheid om je eigen identiteit te kiezen (zelfidentificatie)³ en máákt de volledige acceptatie van ieders zelfbepaalde identiteit onze maatschappij veiliger?

Werkelijke worstelingen

Genderdysforie bestaat. Er zijn kinderen die soms al op heel jonge leeftijd verwarring ervaren over hun geslacht. Ze zijn jongen, maar voelen zich meisje of andersom. Voor deze kinderen, en hun ouders, kan dit een erg moeilijke weg zijn. Ze hebben goede en zorgvuldige begeleiding nodig om hier een weg in te vinden. Het gaat om een kleine minderheid van alle kinderen en bij de meeste van deze kinderen (ongeveer tweederde) verdwijnen deze gevoelens, als ze in de puberteit komen. Jongens voelen zich dan een man en meisjes voelen zich dan een vrouw. Ook zijn er kinderen die geboren worden met zowel mannelijke als vrouwelijke geslachtskenmerken: intersekse. Soms laat hun lichaam niet duidelijk zien of ze jongen of meisje zijn. Ook voor deze kinderen en hun ouders geldt, dat ze goede en zorgvuldige begeleiding nodig hebben.

Sommige jongens ervaren in hun puberteit, dat ze zich aangetrokken voelen tot iemand van hetzelfde geslacht. Ook voor meisjes kan dit gelden. Ook kan het zijn, dat jongens en meisjes nog niet zeker zijn tot welk geslacht ze zich aangetrokken voelen. Deze gevoelens kunnen leiden tot verwarring, schaamte en eenzaamheid. Het is belangrijk dat er voor deze kinderen en tieners een veilige plek is om in gesprek te gaan.

Ja inderdaad, sociale veiligheid en tolerantie zijn, zeker ook voor deze kinderen en tieners, belangrijk! Toch is de vraag of een ideologie van vrijheid en eigen keuze, als het gaat om identiteit en relaties voor deze en andere kinderen daadwerkelijk helpend is.

Een veilige plek

En God schiep de mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen (Gen 1: 27). De Heere God schiep geen spectrum aan identiteiten. Hij schiep man en vrouw. Als we de Bijbel verder lezen, ontdekken we dat mannen en vrouwen van elkaar verschillen. Hun lichamen zijn verschillend geschapen en ook verschillen ze in de taken die ze op zich mogen nemen. Mannen zijn geroepen om hun taak en roeping als man op zich te nemen en vrouwen zijn geroepen om hun taak en roeping als vrouw op zich te nemen. Ook voor menselijke relaties geeft de Bijbel duidelijke kaders.

God is niet alleen de Schepper van man en vrouw. Hij is ook Degene die het huwelijk bedacht heeft, als de plaats waar man en vrouw een eenheid vormen. In onder andere Efeze 5: 22-33 wordt beschreven hoe man en vrouw elk een eigen plek hebben in het huwelijk en hoe ze elkaar aanvullen. In dit gedeelte wordt uitgelegd, dat het huwelijk een beeld is van Christus en de gemeente. Ten diepste laat het huwelijk iets zien van Wie God is: Zijn liefde en trouw worden weerspiegeld. Het huwelijk is ook de plek waar kinderen geboren kunnen worden. De lichamen van man en vrouw zijn zo geschapen, dat ze door een eenheid te vormen kinderen kunnen krijgen. Een gezin naar Gods ontwerp is bedoeld als veilige plek waar man en vrouw zich geliefd weten en elkaar aanvullen en waar kinderen veilig en beschermd kunnen opgroeien. In een veilig gezin leren kinderen wie God is. Ze leren door wat ze van hun ouders zien: de waarde van liefde, trouw en toewijding. Door de liefdevolle zorg van hun vader en moeder leren ze iets begrijpen van de liefdevolle zorg van hun hemelse Vader.

De kaders die de Bijbel geeft over wie we zijn en hoe we relaties vormgeven, zijn goed en heilzaam en bieden veiligheid en orde.

Kinderen die leren, dat ze de vrijheid hebben om te kiezen wie en wat ze willen zijn en hoe ze relaties vormgeven, worden op een dwaalspoor gezet. Het is geen vrijheid om (jonge) kinderen bewust aan het twijfelen te brengen over het geslacht, dat ze van hun Schepper gekregen hebben. Het is ook geen vrijheid om het Bijbelse concept van huwelijk en gezin te relativiseren tot een vorm van samenleven naast een veelvoud aan andere samenlevingsvormen. Deze ideologie biedt geen vrijheid maar wanorde en verwarring. Het maakt veilige kaders betrekkelijk en veranderlijk en daardoor onzeker en onveilig.

Een opdracht

Misschien denkt u, dat het op de basisschool van uw kind wel meevalt. Weet u het zeker? Het is raadzaam om u te laten informeren over wat er precies geleerd wordt tijdens de lessen seksuele vorming, maar ook naar welke (schooltv-)programma's er gekeken wordt, welke kinderboeken er zijn en dergelijke. Gelukkig zijn er basisscholen waar een Bijbels geluid klinkt, ook als het over deze onderwerpen gaat. Laten we bidden, dat dit geluid mag blijven klinken!

In alle gevallen is het goed om er als ouder en/of opvoeder van bewust te zijn, dat de genderideologie niet alleen op scholen gepromoot wordt. In steeds meer populaire kinderprogramma's is er aandacht voor bijvoorbeeld transgenders. Ze worden gepresenteerd als voorbeeldfiguren. Ze durven het aan om taboes te doorbreken, ze strijden voor acceptatie en hebben het ultieme doel bereikt om helemaal 'zichzelf' te zijn.

2. www.paarsevrijdag.nl/basisschool#section-0

3. www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/05/06/vereenvoudiging-transgenderwet-wijziging-geslacht-in-geboorteakte-makkelijker

Ook kinderboeken, sociale media, tijdschriften en musea dragen steeds vaker deze genderideologie uit. Er worden zaadjes van verwarring in kinderhoofdjes geplant. De verwarring zit niet alleen in de leugen dat jongen of meisje zijn vooral een gevoel is, maar ook in de dubbele boodschap: om te voorkomen dat mensen worden gepest of buitengesloten is het nodig om alle vormen van diversiteit te accepteren en te omarmen.

Ouders en opvoeders hebben de opdracht om ander zaad te zaaien, het goede zaad van Gods Woord. In een tijd van verwarring rond identiteit en relaties is het onze opdracht om kinderen goed en helder onderwijs te geven over deze onderwerpen. We mogen hun vertellen over Gods prachtige plan met het huwelijk en het gezin als veilige plek waar kinderen mogen opgroeien. Ze mogen leren, dat er een God is Die goede en heilzame kaders geeft waarbinnen ze kunnen groeien en ontwikkelen van jongen tot man of van meisje tot vrouw. Tegelijk is het goed om hen te leren om bewogen te zijn met de gebrokenheid bij mensen om hen heen en om niet alleen tolerant te zijn, maar ook moedig genoeg om in liefde de waarheid te spreken. Tolerantie zonder de waarheid te vertellen, laat mensen dwalen in het donker.

En hoe het verder ging met Roan? De moeder van Roan had zich goed ingelezen in de onderwerpen die op school behandeld werden. Ze had er een gewoonte van gemaakt om op de dagen dat Roan seksuele vorming kreeg, te bidden voor Roan, voor zijn juf en voor de klas. Bovendien hadden de ouders van Roan het onderwerp seksuele vorming al met hem voorbereid, voordat de lessen op school begonnen.

“ De verwarring zit niet alleen in de leugen dat jongen of meisje zijn vooral een gevoel is, maar ook in de dubbele boodschap: om te voorkomen dat mensen worden gepest of buitengesloten is het nodig om alle vormen van diversiteit te accepteren en te omarmen. ”

De Bijbel was daarbij steeds hun leidraad geweest. Toen Roan met zijn vraag thuiskwam, kende zijn moeder hem al lang goed genoeg om te weten, dat het hier slechts ging om een vluchtige verwarring, veroorzaakt door een kringgesprek over transgenders. Ze kon de verwarring van haar zoon dan ook al snel wegnemen: “Roan dit is geen onderwerp waar jij over hoeft te tobben, jij bent een jongen!”

Ook in deze tijd van verwarring is het mogelijk om kinderen een Bijbels fundament mee te geven als het gaat om identiteit en relaties. Net als de moeder in het voorbeeld mogen we bidden, dat de Heere God Zelf de harten en gedachten van kinderen zal bewaren (Filippenzen 4: 6 en 7). Een verantwoordelijke opdracht die we niet uit de weg mogen gaan, maar ook een opdracht die we in afhankelijkheid van de Heere God mogen volbrengen. ■

Mirjam Both

Mevrouw Both is leerkracht bij het basisonderwijs

DOORDENKER:

“Wijk niet af naar rechts of naar links, keer je voet af van het kwade.”

Spreuken 4: 27

Is onderwijs gecentreerd rondom Christus en de Bijbel mogelijk?

Inleiding

Halverwege de middag stapte ik door de deur van *The Foundation*¹: een internationale privéschool te Hardinxveld-Giessendam. Overal stonden kratten met groente en fruit in de hal, schalen met eieren, een kledingrek met mooie kinderkleding en andere spulletjes op een tafel. De directeur, Edward Koemans, heet mij welkom en verontschuldigt zich: "Een paar keer per week verkopen we goederen, waarvan de opbrengst voor de school is." Medewerkers, ouders en kinderen geven een levendige indruk. Dit is niet alleen een school, dit is een gemeenschap!

Vorig jaar bestond Bijbel & Onderwijs veertig jaar. Bij de oprichting stond onderwijs voor ogen waarbij zowel de Bijbel als Christus centraal zouden staan. Dat was begin jaren tachtig broodnodig, omdat de invloed van de 'sweet sixties' ook bij de christelijke scholen binnenkwam. Nu des te meer. In ons laatste nummer schreven we kort over de start van de *Bethábaraschool* in Veenendaal en noemden we ook de school *De Ceder* in Boskoop al. In dit artikel een inkijkje bij *The Foundation*.

Hoe het begon? Een getuigenis

"In 2012 bogen mijn Britse vrouw en ik onze knieën in gebed met de vraag waartoe wij onze kinderen opvoeden, want we misten vrijmoedigheid om onze kinderen naar het christelijk voortgezet onderwijs te laten gaan. Academisch gezien was er best goed onderwijs in de buurt, maar de geestelijke atmosfeer ervoeren wij als een verhindering. In eerste instantie verdiepten wij ons in de homeschoolbeweging in de Verenigde Staten en Engeland. We kwamen soms chaotische en extremistische voorbeelden tegen, maar ook goede voorbeelden waarbij mensen vanuit een roepingsperspectief de juiste invulling gaven.

In 2014 hadden we een dag van vasten en gebed met de broederraad in onze gemeente voor zending en andere gemeentezaken. We hebben een fijne christelijke basisschool in onze plaats, maar we hadden het verlangen de kinderen langer, tot en met een jaar of 16 onder ons te houden. Tijdens deze bijeenkomst werden we bepaald bij Num 32:16 en 17 waarin de Over-Jordaanse stammen het verlangen uitspreken om schaapskooien voor het vee te willen bouwen en vestingsteden voor hun kinderen vanwege de inwoners van het land. Onze gemeente heet *De Schaapskooi* en dus sprak ons dat aan. Gedurende de maanden daarna werden de woorden duidelijk. Eerst dachten we aan een kinderclub, maar daarna zagen we in dat kinderen thuis door de ouders opgevoed moesten worden. Een jonge zuster uit de gemeente wilde zich bekwaamen in het geven van onderwijs aan kinderen van zendingsouders. Ze studeerde aan een Engelse Bijbelschool en liep stage bij *De Ceder* in Boskoop. Voor mijn werk was ik in de buurt en bezocht die school. Daar leerde ik het curriculum kennen en ervoer bevestiging. Ook andere gemeenteleden gingen kijken en we zochten contact met *Christian Education Europe*². Ik wilde hen twee uur bezoeken tijdens een zakenreis, maar wat bleek tijdens de planning

van de reis was er net een kennismakingsworkshop van twee dagen. Die heb ik daarop met een andere broeder uit onze gemeente bezocht en we ervoeren weerklank om op deze weg verder te gaan. In de tijd daarna hebben we gezien, dat God de juiste mensen op ons pad heeft gebracht om tot realisatie van de school te komen.

Er waren op dat moment vier gezinnen bij onze plannen betrokken. We vroegen ons af of het ook breder in onze gemeente gedragen werd. Door een gemeenteavond ervoeren we bevestiging om met onze plannen door te gaan: een stichting werd opgezet en een vrijwillige adviseur/projectmanager kwam op ons pad. In september 2016 zijn we van start gegaan met 22 leerlingen in de leeftijd van 4 tot 14 jaar. We hebben er best veel energie ingestopt en het blijft ook wel pionieren, ondanks de hulp uit Engeland d.m.v. een gefaseerd plan voor het opzetten van een christelijke school. We moesten het toch zelf waarmaken.

1. www.thefoundation.nl De naam van de school verwijst naar 1 Korinthe 3:11. Jezus Christus is hét Fundament

2. Onze inspectie is Christian Education Europe. Er zijn wereldwijd 7500 scholen met 1.100.000 kinderen (incl. homescholing) die dit curriculum dat in de V.S. ontwikkeld is, gebruiken.

Missie

Wij geloven op grond van de Bijbel, dat kinderen geen eigendom zijn van hun ouders of van de staat, maar van God (Psalm 127:3). Ouders zijn rentmeesters van Gods eigendom. Hun kostbare en verantwoordelijke opdracht is deze kinderen op te voeden tot een godvrezend nageslacht (Maleachi 2:15 en Deuteronomium 6:5-7).

Schoolgebouw van The Foundation in Hardinxveld-Giessendam

Omscholing en opstartproblemen

De directeur vervolgt: "Het aantal aanmeldingen was meer dan we hadden verwacht. Er waren uitdagingen vanwege de leeftijdsspreiding van de kinderen. Er was een team, waaronder iemand die bij *De Ceder* een jaar lang stage had gelopen. Sommige vrijwilligers haakten af op verkeerde momenten. Toch zagen we, dat God voorzag, zoals door een zuster uit de gemeente die was aangesproken door de tekst *De kinderen der eenzame zijn talrijker dan de kinderen der gehuwde .. maak de plaats voor uw tent wijd* (Jes 54:1,2). Op het juiste moment was ze beschikbaar en welwillend om in te springen. Daarna heeft ze haar talenten goed ontwikkeld en is ze betrokken in de dagelijkse leiding van de school verbonden.

Er waren verschillende keerpunten. Het 'omscholen' van klassikaal naar de individuele leerweg vroeg veel van de kinderen en het personeel. We waren verbaasd over de prestatiedrang en de strijd die ook onder onze eigen kinderen heerste. Er was een moment, dat we het niet meer zagen zitten. De kinderen hebben we toen naar buiten gestuurd om te spelen op het schoolplein. **We zijn met het personeel op onze knieën gegaan om te bidden om genade. We leerden zo om van minuut tot minuut, van dagdeel naar dagdeel, genade en kracht af te smeken om door te gaan, in afhankelijkheid van Hem. Onder deze druk werden gaven en talenten van de ouders duidelijk.**

De Heere begon te voorzien in nieuwe energie en kracht om door te gaan: wijsheid, middelen, een Engelsprekende uit Amerika en mensen met een academische vorming. We zijn nu zes jaar bezig en hebben een mooi pand ontvangen, waar ruim 50 leerlingen les krijgen. Er is zelfs een grote wachtlijst. De eerste leerlingen gaan volgend jaar van school en we zitten nu in afrondingsprojecten. Ik kan wel zeggen, dat deze school niet is geplant maar geboren."

Wat valt er te leren uit jullie verhaal?

Ons unieke verhaal is duidelijk en dit is niet zomaar te kopiëren. Het perfecte plaatje is om te beginnen met een kleuterklas en vanaf groep 3 het individuele leren. Veel gezinnen worstelen echter met het geestelijk klimaat op de scholen waar hun kinderen nu naartoe gaan. De leraren zijn niet meer in staat om de invloed vanuit de wereld te stoppen in de klas. Ouders melden hun kinderen aan met verschillende leeftijden en denkniveaus.

Leerlingen op havo/vwo-niveau passen zich makkelijker aan om les in het Engels te krijgen. Voor de meer praktische kinderen en zij op mavo-niveau is de Engelse taal vaak een hele uitdaging. Kinderen raken daarvoor achterop en het kost een jaar om alles weer in te halen. De school moet ook niet afhankelijk blijven van de pioniers. De betrokkenheid van kerkelijke gemeenten is daarom essentieel.

“ We zijn met het personeel op onze knieën gegaan om te bidden om genade.

We leerden zo om van minuut tot minuut, van dagdeel naar dagdeel, genade en kracht af te smeken om door te gaan, in afhankelijkheid van Hem.

Onder deze druk werden gaven en talenten van de ouders duidelijk. ”

Waarom kiezen de ouders voor deze school?

De meeste ouders kiezen voor deze school vanwege het geestelijke klimaat. Ze beseffen, dat er een strijd gaande is met als inzet het denken van hun kinderen. Opvoeding is per definitie een religieuze activiteit en daarom nooit neutraal. Waarden en normen moeten een kind bijgebracht worden.

Wereldbeeld →	Christelijke wereldvisie	Seculiere, humanistische wereldvisie
Oorsprong	Schepping	Evolutie
Waarheid	Objectief	Subjectief
Ethiek	Universeel	Situationeel
Einddoel	voor Christus	Nihilisme

Hoewel scholen zichzelf christelijk of 'School met de Bijbel' noemen, blijkt in de praktijk, dat het gedachtegoed van het humanisme in de school is doorgedrongen. Dit blijkt onder meer uit de acceptatie van de social media, de leerstof en de seksuele vorming. Het kind staat centraal waarbij de Bijbel voor het dagelijkse leven weinig relevantie heeft. Er zijn nog wel goede christelijke basisscholen in de omgeving, maar de meeste jongeren bezwijken onder de groepsdruk in het vo. Sinds kort zijn wij verplicht om de Europese waarden te onderwijzen waaronder gendergelijkheid. Vanwege de wetgeving op het gebied van bijzonder onderwijs kunnen wij in Nederland invulling geven zoals we dat doen.

Speerpunten zijn een individueel traject met karaktervorming en bijbels gecentreerd onderwijs

Onderwijs wordt op 5 dagen gegeven vanaf half negen tot drie uur. De laatste 1,5 uur zijn dan meer gericht op praktische onderwijsvormen. Ouders helpen dan ook. We gebruiken een systeem waarbij het kind niet kan blijven zitten, want het heeft een individueel leertraject. Een lesboekje wordt door de leerling doorgenomen, gevolgd door een toets. Als 80% van de stof beheerst wordt, mag het kind door, anders moet de stof opnieuw doorgenomen worden.

Het is geen klassikaal systeem, maar een individuele leerweg die op eigen snelheid en op het eigen niveau kan worden gedaan. Er is ook geen Cito-systeem. De lesstof is niet alleen met een focus op academische, maar ook op karaktervorming. Elk jaar neemt een kind 60 tot 72 boekjes door.

In elk boekje is een rode draad waarin één karaktertrek van de Heere Jezus centraal staat. We onderscheiden 60 karaktereigenschappen van Christus en elk jaar komen alle eigenschappen in de lesstof aan de orde. Op deze wijze wordt voor elk kind elk schooljaar Christus als karakterspiegel voorgehouden (zie foto hierboven).

We krijgen vaak complimenten dat onze kinderen netjes, vriendelijk en punctueel zijn. **Verder heeft elk lesboekje een Bijbeltekst die de kinderen uit het hoofd moeten leren. Bij de afsluiting van de lesstof wordt dit gecontroleerd. Kinderen hebben zo gedurende hun hele schooltijd meer dan 800 Bijbelteksten als zaadjes in hun hart geplant. Het Woord van God moet weer terug in onze maatschappij en hoe kan dat beter dan vanuit de harten van onze en Zijn kinderen.**

Wat mij opvalt, is dat kinderen zich anders ontwikkelen. Ze zijn langer kind, mogen dat ook zijn, onwetend van de problemen van de volwassenwereld. Dit komt door godvrezend, media-arm onderwijs. Telefoons moeten tijdens de schooltijd worden ingeleverd.

“Hoewel scholen zichzelf christelijk of 'School met de Bijbel' noemen, blijkt in de praktijk, dat het gedachtegoed van het humanisme in de school is doorgedrongen.”

Wat is de relatie tussen de opvoeding thuis en de school?

Het antwoord lezen we met name in Deuteronomium 6 waarin ouders worden opgeroepen om de inzettingen en verordeningen van de HEERE te onderhouden en te leren (in te prenten) aan hun kinderen en kleinkinderen. Thuis en onderweg staat er letterlijk. Ouders zijn dus in eerste instantie verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Wij zien de school als platform die ouders ondersteunen bij de opvoeding. Wij hebben een dienende taak als school. Ouders zijn niet alleen medeverantwoordelijk voor de financiën, maar moeten ook drie uur per week bijdragen aan het onderwijs/de school. Ouders hebben daarom bij aanmelding een sollicitatiegesprek waarbij gekeken wordt naar hun talenten en hun agenda. Ze helpen mee in de pauze, in het learning centre, bij muzikles, geven bij- en gastlessen etc. Er zijn schoonmaakdagen, klusgroepen en een ouderadviesgroep die het bestuur raad geeft. Deelname is in principe verplicht.

Wat zijn de kosten van privéonderwijs?

Dit onderwijs kost tussen de €300 - €400 per kind per maand. Er zijn privéscholen in Nederland die een veelvoud daarvan vragen. Wij proberen door de inzet van ouders de kosten zo laag mogelijk te houden en houden ook rekening met het aantal kinderen dat ze op school hebben (plafond) en hun draagkracht. Er worden ook giften gegeven. Wij vinden dat deze wijze van onderwijs voor iedereen beschikbaar moet zijn.

Welke scholen staan open voor vervolgstudies?

Behalve voor het vak Nederlands valt *The Foundation* niet onder de Nederlandse onderwijsinspectie. De school is aangesloten bij de Britse organisatie CEE (Christian Education Europe), en staat onder toezicht van ICCE (International Certificate of Christian Education). Vervolgstudies staan open op basis van dit certificaat, dat dus door het ministerie is geaccrediteerd.

Uitstromen op basis van een certificaat 'Vocational' (beroepsopleiding) of 'General' (algemeen) geeft toegang tot het mbo. Het certificaat 'Intermediate' is voor het hbo en 'Advanced' geeft toegang tot de universiteit. Omdat deze vorm van onderwijs en certificering niet zo bekend is in Nederland, kan het zijn dat een school of universiteit om een toelatingsexamen vraagt. Dat is hetzelfde voor buitenlandse leerlingen en studenten die in Nederland komen studeren.

Conclusie en oproep

Mijn eigen conclusie na dit bezoek is, dat het mogelijk is om werkelijk een school met de Bijbel te zijn waar Christus centraal staat in het onderwijsprogramma. Ouders kunnen het niet uitbesteden aan de scholen of de overheid. Het doet mij denken aan een avond over identiteitsbezinning op een christelijke school voor voortgezet onderwijs. De focus was aanvankelijk op uiterlijkheden, totdat Handelingen 17:28 werd aangehaald: **'Want in Hem leven wij, bewegen wij ons en bestaan wij'** (HSV). **Dat is de identiteit van christelijk onderwijs.** Edward heeft nog een laatste hartenkreet voor voorgangers en gemeenteleiders om met elkaar in gesprek te gaan over visievorming voor opvoeding en scholing. Ik onderschrijf dat. Dit is een zaak die uitermate urgent is voor het voortbestaan van onze eigen kinderen en daarmee de toekomst van het christelijk getuigenis in Nederland. ■

Swawek van der Meer

Ing. W. van der Meer is penningmeester van B&O.

“Mijn eigen conclusie na dit bezoek is, dat het mogelijk is om werkelijk een school met de Bijbel te zijn waar Christus centraal staat in het onderwijsprogramma.”

De Bond tegen het vloeken bekijkt ieder jaar het taalgebruik in kinderboeken.

Eerst volgt een citaat uit de inleiding: “De Bond tegen vloeken voert jaarlijks een Kinderboekenonderzoek uit. Bij dit onderzoek wordt gekeken naar de **mate waarin grove taal gebezigd** wordt. Een lezersjury noteert alle woorden die als *grof* en *onbeschaafd* bestempeld kunnen worden. Dat onderzoek is een puur kwantitatief onderzoek en heeft als zodanig een signaalfunctie. Rond de Kinderboekenweek brengt de Bond tegen vloeken verslag uit. De pers wordt ervan op de hoogte gesteld. De Bond wil met dit onderzoek **aandacht vragen voor goed en respectvol taalgebruik in kinderboeken**. Vloeken, scheldwoorden en andere grove taal passen volgens de Bond niet in een kinderboek. Lezen is voor de ontwikkeling van kinderen belangrijk. Het geeft ontspanning en plezier. Maar boeken zijn ook leerzaam en hebben tevens een opvoedkundige waarde. Kinderen volgen voorbeelden gemakkelijk na. Het is belangrijk dat zij in aanraking komen met respectvol taalgebruik.

De Bond tegen vloeken wil geen literair oordeel geven over de kwaliteit van de kinderboeken. De deskundigheid van de Griffeljury en Kinderjury willen we dan ook niet in twijfel trekken. Wel kan het onderzoek dat de Bond tegen vloeken jaarlijks uitvoert, wellicht functioneren als een eye-opener. We zouden graag zien dat de genoemde jury's bij hun oordeel ook rekening houden met de mate waarin grof taalgebruik voorkomt in het kinderboek. Veel grove taal zou dan niet in het voordeel van een boek moeten pleiten.

Welke boeken zijn onderzocht?

Het is onmogelijk om de aandacht te richten op alle kinderboeken die verschijnen of eerder verschenen zijn. Daarom richt het onderzoek zich op een aantal bekroonde boeken, zoals de boeken die van de *Griffeljury* (CPNB) een *Zilveren Griffel* of een *Vlag en Wimpel* hebben ontvangen. Daarnaast zijn enkele boeken beoordeeld die een nominatie van de Kinderjury hebben gekregen.”

In het overzichtelijke juryrapport komen achtereenvolgens aan de orde:

- de beoordeelde boeken;
- uitslagen van dat onderzoek;
- grafieken waarin het woordgebruik wordt verduidelijkt;
- conclusies;
- percentages grove taal in kinderboeken in de afgelopen 7 jaar;
- en tenslotte vier bijlagen waarin het woordgebruik in 26 boeken wordt weergegeven.

Bijlage 2 toont welke grove woorden in kinderboeken voorkomen.

Waardering

Alle lof voor de Bond die dergelijke onderzoeken al jaren doet. Ouders die bij de opvoeding rekening houden met het taalgebruik, kunnen hun kind (eren) op grond van dit werk van de Bond een verantwoord boek aanreiken.

Hieronder is bijlage 1 overgenomen.

Boeken zonder grove taal (14 boeken)

	Titel	Schrijver/ illustrator	Uitgever	Categorie	Waardering
1	Er lag een trommeltje in het gras	Edward van de Vendel	Em. Querido's Uitgeverij	Tot 6 jaar	Zilveren Griffel
2	Maar eerst ving ik een monster	Tjibbe Veldkamp	Uitgeverij Lemniscaat	Tot 6 jaar	Zilveren Griffel
3	Beste broers	Jowi Schmitz	Uitgeverij Hoogland & Van Klaveren	6 tot 9 jaar	Zilveren Griffel
4	Die kleine is Don, de lange is Sjon	Catharina Valckx	Em. Querido's Uitgeverij	6 tot 9 jaar	Zilveren Griffel
5	Gozert	Pieter Koolwijk	Uitgeverij Lemniscaat	9 tot 12 jaar	Zilveren Griffel
6	Ons kasteel aan zee	Lucy Strange	Uitgeverij Gottmer	9 tot 12 jaar	Zilveren Griffel
9	De fantastische vliegwedstrijd	Tjibbe Veldkamp	Em. Querido's Uitgeverij	Tot 6 jaar	Vlag en Wimpel
10	Duizend-en-één paarse djellaba's	Lisa Boersen & Hasna Elbaamrani	Uitgeverij Gottmer	Tot 6 jaar	Vlag en Wimpel
11	Samen zijn we thuis	Stephanie Parsley Ledyard	Uitgeverij Gottmer	Tot 6 jaar	Vlag en Wimpel
13	De klusjesman	Øyvind Torseter	Uitgeverij De Harmonie	6 tot 9 jaar	Vlag en Wimpel
14	Vrijdag kom ik weer thuis	Robert van Dijk	Uitgeverij Gottmer	6 tot 9 jaar	Vlag en Wimpel
17	Koningskind	Selma Noort	Uitgeverij Leopold	9 tot 12 jaar	Vlag en Wimpel
22	Dog Man - De woef van de wildernis	Dav Pilkey	Uitgeverij Condor	Tot 10 jaar	Nominatie Kinderjury
23	De Zoete Zusjes zoeken een schat	Hanneke de Zoete	Uitgeverij Kosmos	Tot 10 jaar	Winnaar Kinderjury

Het rapport is te lezen op www.bondtegenvloeken.nl/kenniscentrumtaal/kinderliteratuur.

Bijbelse adviezen in het digitale tijdperk

Dr. W. Hoek is door het artikel op wayoflife.org *The discipling church - the church that will stand until Jesus comes* (De discipulerende kerk die stand zal houden tot Jezus komt) op de gedachte gekomen om onderstaand overzicht over diverse tegenwoordige verschijnselen samen te stellen.

Een suggestie voor jeugdkringen en gespreksgroepen

Mobiele telefoon

De smartphone kan de 'wereld' het leven van de mensen laten binnendringen. Via het internet maakt de smartphone het mogelijk om met slechts één tik verbinding te krijgen met morele gevaren en valse leerstellingen, of misleid te worden in een digitaal delict. Er komen steeds meer nieuwe mogelijkheden.

Welke Bijbelse adviezen kunnen we leren uit de volgende teksten: Efeze 5:15; 1Petrus 5:8; 1Johannes 2:15-17; Romeinen 12:1-2?

Pornografie

Pornografie is oververtegenwoordigd op internet. Veel van de zoekopdrachten op internet gaan over pornografie.

Welke Bijbelse adviezen kunnen we leren uit de volgende teksten: Mattheüs 5:28; Job 31:1; Spreuken 6:23-28?

Popmuziek

Populaire muziek kan nauw verbonden zijn met onwetige seks. Popmuziek en rap kunnen je hart stelen voor de wereld.

Welke Bijbelse adviezen kunnen we leren uit de volgende teksten: 2Korinthe 6:17,18; Romeinen 13:14?

Video games

Videogames kunnen verslavend werken en zijn geweldige tijdverspillers. Veel van de games zijn occult en gewelddadig.

Welke Bijbelse adviezen kunnen we leren uit de volgende teksten: Efeziërs 5:15-17; Spreuken 6:9-11; Romeinen 13:13,14?

Sexting

Het verzenden van sexy foto's via sms is populair. Veel jonge mensen beschouwen sexting als louter amusement.

Welke Bijbelse adviezen kunnen we leren uit de volgende teksten: Job 31:1; Spreuken 6:25; Mattheüs 5:28?

Twitter, facebook, enz.

De snelle spontane reacties en gebruik van onbeleefd taalgebruik veroorzaken polarisatie in de samenleving.

Welke Bijbelse adviezen kunnen we leren uit de volgende teksten: Spreuken 12:18,19; Psalm 34:14,15; Spreuken 25:11; Mattheüs 7:1; Lucas 6:37?

TikTok

TikTok toont gebruikers een video over het gehele scherm en uitdagingen die levensgevaarlijk kunnen zijn. Op de achtergrond maakt de technologie gebruik van kunstmatige intelligentie om gebruikers aanbevelingen te doen.

Welke Bijbelse adviezen kunnen we leren uit de volgende teksten: 2Korinthe 5:10; Prediker 12:14; Psalm 139:23,24?

Instagram

De mobiele app om digitale foto's en video's uit te wisselen kan, door het geïdealiseerde beeld dat anderen tonen, het beoordelingsvermogen en het zelfbeeld beïnvloeden.

Welke Bijbelse adviezen kunnen we leren uit de volgende teksten: 1Korinthe 4:5; 1Korinthe 6:19; Psalm 139:1,2?

Phishing

Phishing is het gebruik van e-mails die proberen gebruikers te laten klikken op schadelijke koppelingen of bijlagen.

Welke Bijbelse adviezen kunnen we leren uit de volgende teksten: Psalm 119:37; Galaten 5:16?

Gedigitaliseerde criminaliteit

Criminelen ronselen jongeren met een verhaal dat ze gemakkelijk geld kunnen verdienen.

Welke Bijbelse adviezen kunnen we leren uit de volgende teksten: 1Timotheüs 6:10; Spreuken 15:16?

Deep fake

Dit zijn met software bewerkte nepvideo's of spraakberichten, die bijna niet van echt te onderscheiden zijn. Hierdoor lijkt het alsof iemand iets zegt of doet, terwijl dat niet zo is.

Welke Bijbelse adviezen kunnen we leren uit de volgende teksten: Psalm 119:37; Mattheüs 10:16; Mattheüs 24:4?

► BOEKEN EN BROCHURES TEGEN LAGE PRIJZEN

Diverse boeken en brochures worden tegen sterk gereduceerde prijzen aangeboden. Een bestelling kan telefonisch (0183 449 793) of via de webshop van de site www.bijbelenonderwijs.nl. De prijzen zijn exclusief de verzendkosten.

Als dieren konden spreken
Geen € 4,25, maar € 2,50
Veel interessante gegevens over dieren, bacteriën en het oog, waarbij de Schepper centraal staat.

Bijbel of Koran
Geen € 5,95, maar € 2,95
Gedegen achtergrondinformatie over het islamitisch denken uit Koran, Hadith en soenna betreffende de Waarheidsvraag.

Occult zakwoordenboek
Geen € 5,75, maar € 2,75
In de herziene en uitgebreide 5^e druk worden 221 occulte begrippen kort uitgelegd en Bijbels weerlegd. Deze uitgave heeft 112 blz.

Homeopathie, een christelijke geneeswijze?
Geen € 3,60, maar € 1,50
De Oostenrijkse arts, dr. Kunze, gaat in 40 pagina's na wat de achtergronden van deze alternatieve geneeswijze zijn. Zowel wetenschappelijk als Bijbels wijst hij de geneeswijze af.

Multiculti - De nieuwe toonaangevende cultuur - Een culturele verrijking?
Geen € 4,95, maar € 2,50
In dit boekje (56 blz.) worden de achtergronden van islam, boeddhisme, hindoeïsme en christendom aan de hand van hun bronnen bekeken. De vraag is of integratie van deze religies in de Westerse samenleving mogelijk is. Het is van groot belang dat uit de basisteksten moet blijken of ze vreedzaam en tolerant zijn. De auteur komt tot een duidelijke stellingname.

► ONGEPLAND

Een donateur was zo attent om na het lezen van het artikel 'Covid-19 en abortus' in het magazine van december '21 de secretaris te wijzen op het boek met bovenstaande titel. De beschrijving van de inhoud is van de site van de NPV overgenomen.

In dit boek vertelt Abby het volledige verhaal van haar verandering in het denken over abortus. 'Ongepland' is een adembenemend relaas over een confrontatie tussen leven en dood, de motieven in beide kampen en de kracht van het gebed. Abby Johnson, directeur van een kliniek van de prochoice-organisatie Planned Parenthood, zegde in oktober 2009 haar baan op. Dit simpele feit werd landelijk nieuws in Amerika, omdat zij meteen daarna haar toevlucht nam tot de prolifebeweging Coalition for Life. Waarom maakte Abby zo'n radicale overstap? En hoe reageerde Planned Parenthood op haar plotselinge vertrek? In dit boek vertelt Abby het volledige verhaal van haar verandering. 'Ongepland' is een adembenemend relaas over een confrontatie tussen leven en dood, de motieven in beide kampen en de kracht van het gebed. Tegelijk is het de weerslag van een persoonlijke geestelijke verandering. Abby's unieke positie als voormalig directeur van een abortuskliniek werpt nieuw licht op een kwestie die politiek zeer gevoelig ligt. Dit boek is een must have voor iedereen die betrokken is bij het prolife versus prochoice debat. Een aanrader voor iedereen die wil, dat vrouwen die onbedoeld zwanger zijn hulp krijgen. **285 blz., € 17,99. Het boek is ook als e-book verkrijgbaar, € 9,99.**

► BEDENKER MINDFULNESS OVERLEDEN

In de media werd melding gemaakt, dat in januari de boeddhistische zenleraar, Thich Nhat Hanh, is overleden. Deze monnik geldt wereldwijd als een van de meest invloedrijke boeddhisten en als de man die mindfulness in het Westen heeft geïntroduceerd. Op de site van B&O staan artikelen over deze therapie: www.bijbelenonderwijs.nl/bijbel-en-new-age/mindfulness en www.bijbelenonderwijs.nl/occult-en-licht/mindfulness-een-wolf-in-schaapskleren. Ook is een brochure in de webshop: *MINDFULNESS - Wat je misschien niet weet, maar had moeten weten*. De korte samenvatting van de inhoud is: In deze brochure over de boeddhistische aandachtstraining komen de therapie, de religieuze praktijk en verder uitgebreid de meditatie en de gevaren daarvan aan de orde. **Prijs € 1,95.**

